

Kitapları 62 dile çevrilen Nobelli yazar Pamuk, **SÖZCÜ**'ye konuştu

Fazıl'ın da benim de başıma gelenler hoşgörüsüzlükten

Orhan Pamuk 6 yılda yazdığı "Kafamda Bir Tuhafılık" adlı son romanı üzerinden, hem Türkiye fotoğrafı çekti, hem de bugüne kadar yanıtlamadığı soruları yanıtladı. Pamuk "Türkiye hoşgörüsüz bir ülke. Fazıl Say bir örnektir mesela. Öfkeyi gördüm ben" dedi

RÖPORTAJ: NİL SOYSAL
nilsoysal@sozcu.com

Türkiye dedim; İstanbul dedi. İnsan dedim; Mevlut dedi. Aşk dedim; Aslı dedi. Futbol dedim; Fenerbahçe dedi. Roman dedim; dolmakalem dedi. Anlaşmak dedim; satmak dedi. Sevmek dedim; kiskançlık dedi. Sosyal medya dedim; bilmem dedi... Ve Cihangir'deki o evde benim karşında Nobel ödüllü bir yazardan çok, içindeki çocuğu çok net görebildiğim bir insan vardı. Çabuk seven, çabuk sevinen, çabuk kızan, çabuk geçen... O kadar sahici ki, hakikaten son kitabımın kahramanı Mevlut'a benzeyen...

► **Tartışmalara noktayı koyalım.** "Kafamda Bir Tuhafılık" ne roman? Aşk mı, şehir mi, dönem mi? Üçü de doğru aslında. Ama bence bu kitabın yaptığı bir buluş varsa, en orijinal şey; yoksul bir kahramanın bireyiğini sonuna kadar anlatma isteği. Yani yoksul olduğu için hayatı önemsiyor değil.

NİŞANTAŞILI ORHAN HALKA İNDİ

► Bence en ilginç de bu. "Nişantaşlı Orhan"ın, ya da da bir burjuvanın halka inmesi gibi.

Evet ben Nişantaş'ta varlık bir alienin çocuğuyum. İyi eğitim aldım. O çevrelerde yaşadım. 8 romanım 7'si Nişantaş'ta burjuvaların arasında, en azından Batılılaşmış, burjuvalaşmış orta sınıf arasında geçirdi. İlk defa daha muhafazakar, cuma namazına giden, ama asla siyasal İslam'a kapılmayan bir kahramanı anlattım.

► **Aslı mesele ekmeğe kavgası.** Nitekim Mevlut'un da derdi o...

Mevlut'un kavgası ekmeğe kavgası. Ama buna rağmen asla zengin olmuyor. Onun insan olmağın başkasından, başkalarından hayatına girenkenki saygıyı görüyoruz. Zaten bu kahramanın tüm yoksulluğuna rağmen büyük harflerle söylüyorum ki İYİMSERLİĞİNİN, doğruluğunun, dürüstlüğü'nün ve insanlığının kabul edilme-si, kitabın en büyük başansı olur.

BEN DE SEVİLMEK İSTİYORUM

► Zor okunan ve hatta anlaşıl-mayan yazar diye üzerinize yapmış bir eleştiri var. Bu eleştirilere hiç yanıt vermediniz.

Bu durum yalnızca benim soru-m değil. Benim gibi dünyaca ünlü yazar arkadaşlarımız da bu sorunu yaşıyorlar. Bu eleştirileri "Beni kiskançlıklar için yapıyorlar" gibi bir şey söylemek istemiyorum. Çünkü bunu öncelikle kendime yakıştırmıyorum. Ama tabii ki memnun değilim. Tabii ki üzülüyorum. Tabii ki herkes gibi daha çok sevilmek isterim. Ancak buradaki asıl çelişki başka bence. Anlaşılıyorsa, kim alıyor bu kitapları? Orhan Pamuk Türkiye'nin en çok okunan yazarı. Maalesef hoşgörüsüz bir ülke Türkiye.

► **Öyleyse Türkiye'de sanat ve sanatçıyı konuşalım.**

Çok köttür o. Hatta o kadar köttür ki; 23 yaşında Teknik Üniversite'de mimarlık okurken "Ben romancı olacağım" dediğimde sanata ve sanatçıya nasıl bakıldığını ilk kendi ailemde gördüm. Babam: "Oğlum emin misin, iyi düşündün mü, bir daha düşün istersen" dedi. Onun üzerinden 40 yıl geçti. Bu 40 yılda durum biraz düzeldi. Türkiye zenginleşti. Ama gene edebiyatçı ve sanatçı, polisten, askerden, din adamından ve siyasetçiden aşağıdır bu ülkede. Hep de böyle olmaktadır. İster ressam olsun. İster yazar hiç fark etmez. Hatta yazarın da siyasete gireni makbuldür. Ya-

zaları ve sanatçıları siyasal kavgalarda başlarına gelenler yüzünden severiz ya da sevmeyiz falan. Fazıl Say bir örnektir mesela. Başına gelenlere çok üzülürüm. Benzer şeyler benim de başıma geldi. Benim başım dertteyken Fazıl aradı, onun başı dertteyken ben aradım. Hiç olmazsa biz ikimiz birazlık gördük. İkimizin de başımızın derde girmesinin sebebi görüşlerimiz değildir aslında. Toplumdaki genel hoşgörüsüzlüktür.

► **Orhan Pamuk, Mevlut'le toplumu hoşgörüyü mi davet ediyor?**

EVEEET... Diyorum ki; aramızdaki siyasal kavgayı bu kadar büyüt-meyin. Tekkeye giden köylü Mevlut'u da, şehirlili Mevlut'u da anlamaya çalışıyoruz. Benim romancılığımın en kaymetli yanı da bu. Bir romancı herkesi anlayan insandır. Milliyetçiyi de anlarız. Dinci-yi de anlarız, anlatırız.

FOTOĞRAFLAR: MERT ARİKAN

KİTAPLARINI HALEN DOLMAKALEM İLE YAZIYOR...

Orhan Pamuk, çok satan kitaplarını bilgisayar yerine el yazısıyla yazıyor. Sosyal medya benim için problem diyen Pamuk bunun nedenini ise şöyle anlatıyor: "Twitter'da 15 harflik mi ne kısa bir şey yazmak lazım. Yavaş yazan bir yazarım. Hızlıca yazamam. Bu da bir yetenek. Bende yok..."

Ben de normal bir insanım küstüğüm zamanlar oluyor

Orhan Pamuk Cihangir'deki evinin kapılarını Nil Soysal'a açtı...

Benim kahramanlarım Fenerli futbolculardı

► Sizi keyiflendirecek bir sorum var şimdiki. Fenerbahçe sizin için ne ifade eder?

Çok büyük bir zevkle Fenerbahçe'yi konuşurum. Ben size hemen 1959'daki Fener kadrosunu sayayım; Özcan, Nedim, Basri, Akgün, Naci, Avni, Mikro, Can, Yüksel, Lefter, Ergun. Çünkü onlar çocukken benim kahramanlarımdı. Biz Nişanta-

ş'nda Pamuk apartmanında otururduk. Fener-Galatasaray maçında Fenerbahçe kaybederse, amcam masaya kova koyardı. Ama esas ilginç olan neydi biliyor musunuz? Alidede mal, mülkle ilgili amcalar, halalar çekilmesi vardı. Tıpkı son romanda Mevlut'un ailesinde olduğu gibi. Biri birleşiren şey, futbol muhabbetiydi.

► **Hoşgörü ve hoşgörüsüzlüğü bu kadar in-delemişken sormadan geçemeyeceğim.** Küstünüz mü yoksa?

(Gülüyor) Ben de normal bir insanım sonuçta. Elbette küsebilirim. Küstüğüm zamanlar olur...

► **En son ne zaman küstünüz?**

Size sözü saldılar. Eleştiriler. Haklı bir gerekçeniz vardır. Söylemek isterseniz, ama toplumda söyleyecek mikrofon bulamazsınız! "O öyle değil, böyle" diyemezsiniz. Hatta çok yakın çevrenizde arkadaşlarınız der ki: "Sana çok haksızlık ediyorlar..." Ama birtane de çıkıp, bunu ulu orta söylemez. Çok basit bir şeyi, öyle değil, böyle diye söyleyemezsiniz. Yazılmıy mı diyeyim, kasıtlı kötülük mü diyeyim bilemedim. Ama kasıtlı galiba... Ancak kötülük ederek bir ülke güzelleşmez. Bunlar üçüncü dünya ülkelerinde, zenginleşmemiş, modernlik öncesi insan dürtülerinden ibarettir. Birini döveyim, birine kötülük edeyim, birini öldüreyim, birine çamur atayım diyerek insanlar belki o an için kendilerini iyi hissedebilirler. Ama aslında hayatları güzelleşmez, bunu yapmış olmaları onlara iyi bir hayat vermez. Böyle bir öfkeyi görüyorum ben. Bunu tetikleyen neden ise ben değilim. Kitapları 62 dile çevrilmiş, 12 milyon okuru olan bir Türk yazar olarak ben bundan daha fazla ne isteyebilirim ki aslında. Haklı bile olsam şikayet etmemem gerekir. Sız sordunuz diye şikayet ediyorum ama şunu da içtenlikle söylüyorum ki; okur beni sevmese de, Mevlut'u sevsin yeter!

Aslı işe gidiyor, ben evde yazarak onu bekliyorum

► **"Aslı ya" ... Böyle yazmışsınız kitabın ilk sayfasına.**

Aslı Hanım'la 3 yıllık bir arkadaşlığımız var. Paparazizler arada bizi yakalayıp, resmi-mizi çekiyorlar. Ama bu kitabın yazılımasında asıl editörüm Aslı Hanım'dır. Ben de ona "duygusal editör" dedim kitabımda. Kitabı ona ithaf ettim. Kitabı yazarken çok da nasihat aldım Aslı'dan.

► **Nasihat mı?**

Bütün bir kitap boyunca; o adam onu demez, orada o olmaz gibi inandırıcı olmayan bir şey yaptıysa, hep Aslı uyardı beni. Hakikaten çok ders aldım,

çok nasihat aldım ondan. Ama yine onun sayesinde bu kitabı yazarken çok da mutlu oldum, mutlu yaşadım.

► **O mutluluk kahramanınız Mevlut'la kurduğunuz bağ diye düşünmüştünüz...**

Mevlut'la çok mutlu olduk tabii. Ama Aslı ile de şöyle bir durum oldu. Normalde erkek işe gider, kadın evdedir. Bizde tam tersi, sabah o işe gidiyordu, ben evde yazıyordum. Sonra aşkım olup da eve geldiğinde, ona o gün yazdığım bölümü okuyordum. Benim için günün mutluluğu, gün sonunda Aslı'nın eve gelip, benim ona yaz-

dıklarını okumamı. Kızımdan sonra, yazarken kitabımı okuduğum kişidir Aslı...

► **Bence kitap aşkı sorguluyor...**

Aşk konusunda kitabım dediği ve anlatmak istediği pek çok şey var. Ama birincisi romantik aşk. Yani kadının erkeği görmeden, erkeğin kadını görmeden hayal gücüyle yarattığı, kadınlara erkeğin birbirleriyle sevmemiş olduğu romantik aşkın arka planında, yine erkekle kadının birbirleriyle tanışıp, buluşup, konuşmadığı toplum yatar. Bunu söylüyorum...

► **Feminist bir bakış açısı da var. Hoşuma gitti açıkçası...**

Bir erkek olarak, benim olabileceğim kadar feminist bir roman yazdım. Daha ne kadar feminist olabilirdim ki...

Paparazizler arada yakalayıp resmimizi çekiyor. Aslı Hanım ile 3 yıldır birlikteyiz. O bu kitabın duygusal editörü